

Văn học thời phát triển và hội nhập

Tuổi trẻ, trong đó có những người viết văn trẻ gọi thời đại mình sống là thời đại bùng nổ thông tin, thời kinh tế thị trường, thời của kinh tế tri thức và văn hóa tri thức, thời “a còng” (@),... Với sự khiêm tốn nghiêm túc, với trách nhiệm công dân của một đất nước anh hùng, mọi người đều gọi thời của mình là thời kỳ hội nhập và phát triển.

Từ ngày đất nước hòa bình, thống nhất, xây dựng và phát triển, nền văn học nghệ thuật Việt Nam bước qua thời kỳ mới. Định hướng hoạt động văn học nghệ thuật là xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc là định hướng lớn của cả một quá trình.

Văn học phát triển và hội nhập là yêu cầu của một thời kỳ, không thể là khuynh hướng nghệ thuật. Nói đến khuynh hướng nghệ thuật là nói đến phương pháp thể hiện trong sáng tác. Người viết văn ngày nay, đang có nhiều phương tiện nghệ thuật để sáng tạo nên những tác phẩm văn học. Do yêu cầu tất yếu của sáng tạo, mọi người đều cố tìm cái mới, lạ. Đó là nỗi bức xúc, trăn trở thường trực, nhất là đối với những người viết văn trẻ.

Phổ biến trong hành trình đi tìm cái mới, lạ của không ít người viết văn trẻ là háo hức tự tin, mạnh dạn khám phá, nhưng vì nhiều lý do, chưa chuyên nghiệp, các bạn mau chóng thể hiện cái bất lực, bức xúc, trước thời cuộc, trước yêu cầu và thách thức khốc liệt của cuộc sống. Một số bạn viết trẻ quay về cái tôi bé tắc, cô đơn.

Hãy lấy thơ trữ tình làm ví dụ. Chưa bao giờ thơ nhiều như ngày nay và không phải không có thơ hay. Bạn trẻ đổ đi tìm cái mới, lạ, mà đúng hơn là cái thứ tò mò, thời thượng của một số độc giả trẻ (họ cho là vùng cấm?!). Những câu thơ to tiếng và thô nhám, nhiều chữ và ít nghĩa, trắng trợn và dung tục, nếu không nói là phô diễn và hình thức... Tiến thêm một bước, họ vay mượn những tuyên ngôn về thân phận, về nhân sinh để tạo sức nặng cho sáng tác.

Vài sáng tác của các cây viết trẻ kéo theo vài bài tiểu luận gán ghép, chỉ là dấu hiệu cần quan tâm, chưa thể tạo nên một khuynh hướng “văn học mới”!?

Văn học Việt Nam thời nào, kể cả thời kỳ phát triển và hội nhập phải có tính truyền thống và hiện đại, dân tộc và tiên tiến. Đó là cơ hội và thách thức đối với tất cả mọi người trong đó có những người viết trẻ. Và đó là trách nhiệm của những người viết văn trẻ của chúng ta.